

Informationsblad

till alla anställda i Volvo Data

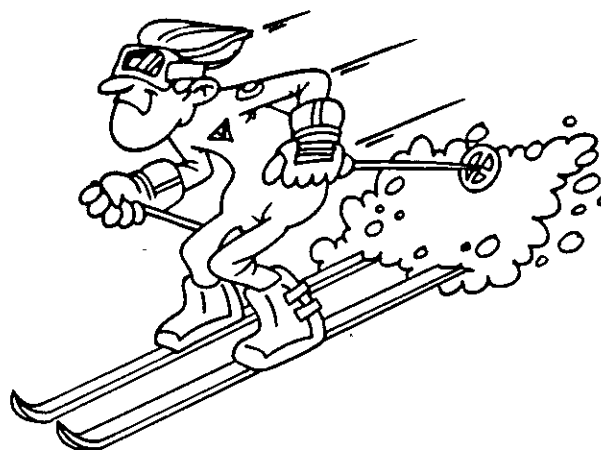
96-02-16

2030 Information

Pulsen, åtgärder	2
Skyddsombud	5
BIP-programmet	6
Indiska gäster	8
Säkerhetsrådet	9
Memo till växeln	10
Memorutan	11
Personal	12
Eddo	14
Information	15
Ordbehandlaren	16
Semesterförläggning	19
Sekelskiftesproblem	20

Redaktör:
Holger Lissvall

Avd: 2030, HD3N
tel: 031 667521
fax: 031 667711
memo: VD.HLI

Det här gör vi åt Pulsen

Pulsenaktiviteterna har startat. Åtgärdsprogrammen utreds av ledningsstaberna inom sina respektive ämnesråden. Mervi Karttunen börjar med att redogöra för vad som planeras inom området Arbetsmiljöfrågor och Ulla-Britt Börjesson fortsätter med området Målstyrning.

Arbetsmiljöfrågor

Förutsättningar och bakgrund

Bland de öppna svaren i Pulsen-enkäten (1995-w39) fanns det många kritiska röster om arbetsmiljön. Så var även fallet i de öppna svaren i Pulsen-enkäten 1995-w2.

Arbetsmiljön består av en fysisk och en psykisk miljö. Här koncentreras enbart på den fysiska miljön.

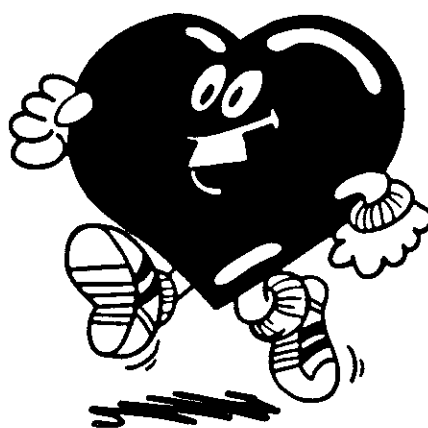
Kritiken w39 riktades främst mot:

1. Trångboddhet - synpunkterna har ökat jämfört med w2 p g a ökat antal anställda
2. Ljudnivån, att bli störd, ingen arbetsro - nytt störningselement i form av freeset-telefoni
3. Bord och stolar - ergonomi

Enhetsvis bedömning av situationen

Utöver Pulsen-enkäten har enheterna lämnat följande synpunkter:

På enhet 2100 är ett önskemål bland personalen att kunna skifta snabbt och enkelt mellan gående och sittande, d v s höj- och sänkbara bord. Speciellt arbetas med denna fråga bland telefonisterna, men önskemålet finns även bland övrig personal. Vidare var det mycket klagomål på kall luft i maskinhallen på DA1. I maskinhallen finns LECS och UNIX-servrar, AS/400 konsoler m m. Många sitter under ganska lång tid i hallen och riskerar att dra på sig förkylningar etc. Kalluften behövs för att kyla utrustningen som finns i hallen.

Pulsen på gång

Enhet 2200 ansåg att de var trångbodda, att de arbetade i en otrivsamt miljö och hade problem med smutsiga mattor och dåligt ljus. Dessutom hade de synpunkter på servicen av postsorteringen och fann det rörigt i printern och faxen. 2300 hade synpunkter på kvaliteten på stolarna.

Varken 2400, 2500, 2800 eller 2900 hade några kommentarer till den fysiska miljön. Däremot anser både 2600 och 2700 att det är dammigt, dåligt städlat och dessutom är luften dålig.

Våra kolleger i Eskilstuna (8600) och Skövde (8700) har i stort sett samma problem som Göteborg. Verksamheterna lider av 'växtvärk', och i Skövde har en del inte ens fått en fast plats att sitta på. I Eskilstuna däremot, vill man avvakta med förändringar tills man flyttat till Hällby i början av 1997.

I Köping (8800) är man också trångbodda. En arbetsgrupp jobbar vidare med förbättringsåtgärder rörande ändamålsenliga lokaler, duschrum och luftkonditionering etc.

Arbetsmiljökommitté

Kommitténs arbete är inte tillräckligt känt i bolaget. En presentation i Infobladet planeras därför om kommitténs arbete och skyddsombudens arbete och roll. Protokollen från mötena skall finnas uppsatta på anslagsstavlan på varje våningsplan.

Kommittén har satt igång en utredning om arbetsplats -96. Följande områden kartläggs:

- stationär arbetsplats i Volvo Datas lokaler
- flexibel arbetsplats i Volvo Datas lokaler
- utlokaliserad, gemensamhetsarbetsplats (t ex arbetsstuga)
- arbetsplats i bostaden

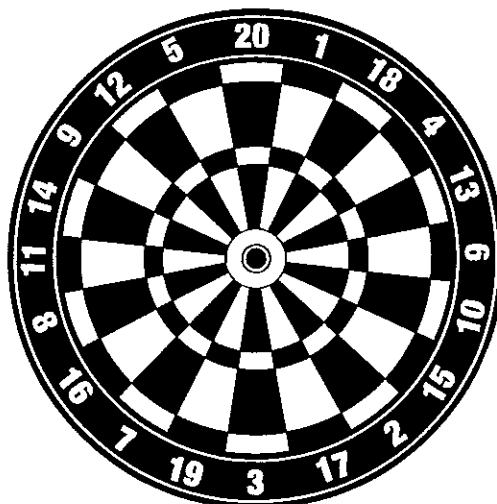
Vidare har, med anledning av detta, en gruppering bildats, som är totalansvarig för föreslagna åtgärder och som bevakar samordningen mellan olika instanser.

Mervi Karttunen

Målstyrning

Pulsen-mätningarna

En analys av Pulsen-mätningarna visar bl a att vi i ännu större utsträckning än hittills behöver tydliggöra strategier och mål på alla nivåer inom organisationen. Vi behöver också förstärka informationen runt målluppföljningen så att vi alla vet hur vi ligger till och därmed kan medverka till en förbättrad målluppfyllelse.

Kortsiktiga åtgärder

För att bidra till detta planeras bl a följande kortsiktiga åtgärder:

- förstärkt informationsmaterial runt Scorecard-uppföljningen till alla avdelningschefer för diskussion på avdelningsmöten samt uppföljningsinformation i Informationsbladet i samband med styrelsemötet. Uppföljningsinformation om Scorecard avseende kvalitet införs i Kvalitetsrapporten, som Kvalitetsstaben utger.
- ökad information om operativa mål per avdelning inklusive uppföljning av dessa till all personal.
- ökad information om Volvo Datas strategiska plan samt nya och förändrade IT-strategier och tjänsteutvecklingsplaner.

Långsiktiga åtgärder

Mer långsiktigt och samordnat med andra aktiviteter inom BIP-programmet planeras dessutom:

- utveckling av metod och typfall för individbaserade mål samt utbildning av ledare i denna metod.
- utbildning och träning i nedbrytning av mål d v s skapande av nedbrutna mätbara mål - inte enbart aktiviteter.
- översyn av nuvarande mål- och nyckeltalsstruktur inför nästa planeringsomgång.

Ulla-Britt Börjesson

Vad gör ett skyddsombud egentligen?

Vi bad Eva-Marie Halldén, skyddsombud på DA1, redogöra för vad ett skyddsombud sysslar med. Så här berättar Eva-Marie:

"Ett skyddsombud har många skiftande arbetsuppgifter:

- Vi har insikter om arbetsmiljöns betydelse för hälsa och trivsel.
- Vi känner till vad i arbetsmiljön som kan ge skador och besvär och vilka åtgärder som kan vara aktuella.
- Vi känner till lagar och föreskrifter. Det finns, som bekant, en mindre uppsättning av dessa.
- Vi gör en internkontroll två gånger per år, då vi går igenom Volvo Datas lokaler tillsammans med Fastighet och en Skyddsingenjör från *Procedo*. Vi noterar fel och brister och gör upp en åtgärdsplan.
- Vi känner till vilka personer som kan hjälpa till i miljöarbetet.
- Det finns också en löpande verksamhet. Vi tar hand om de personer som kommer till oss med besvär eller frågor och försöker hjälpa dem på bästa sätt".

Eva-Marie avslutar med följande exempel:

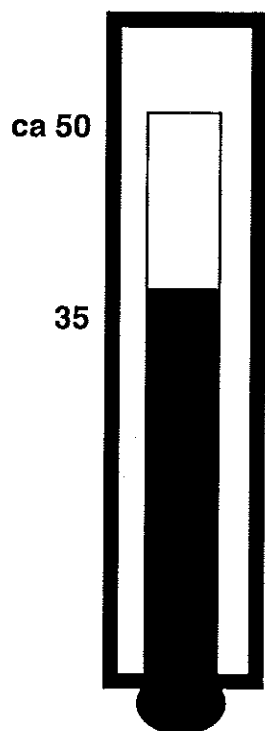
"För ca ett år sedan fick vi till oss den oro som fanns bland personalen angående bröstcancer. Vi ordnade då ett bröstcancer-seminarium i Volvohallen med en expert från Östra Sjukhuset, som informerade om cancer, och som tog emot frågor".

En presentation av Arbetsmiljökommittén planeras till nästa nummer av Info-bladet.

Eva-Marie Halldén

GLF Procedo är det nya namnet på Central Hälsovård, sedan de blev ett externt företag.

Best IT Partner Program

BIPP-aktiviteter

Avdelningsbesöken rullar vidare och nu har 35 av de ca 50 besöken genomförts.

Göran Kling brukar få många frågor och frågestunderna är viktiga. Vid några tillfällen har inte Göran Claessons BIPP-info hunnits med, utan han får återkomma vid ett senare tillfälle. I några fall var det så många frågor att extra möte fick bokas in.

Miljöutbildningen

Volvo Data i Göteborg har fått klart med tider för det första steget i miljöutbildningen, *Dialog om miljön*. Utbildningen genomförs under andra halvan av mars och varje enhet har fått ett antal platser som måste fyllas, det finns inga andra tider att tillgå.

För enheterna utanför Göteborg kommer steg 1 att genomföras med hjälp av en videofilm. Eftersom Lastvagnar (totalt) och VCE (i Eskilstuna) ej bestämt sig för utbildningsprogrammet, så vill vi inte vänta. VCE Wheel Loaders i Arvika kommer att utbilda 700 personer med hjälp av video för steg 1.

Processeminarium

Konsultföretaget Computer Science Corp, CSC, genomförde en processdag den 24:e januari. Syftet var främst att informera om processer och skapa en gemensam referensram. En dokumentation delades också ut.

Till förmiddagspasset var alla chefer, nuvarande processägare och kvalitetsutvecklare inbjudna. Totalt kom ca 70 personer.

Förmiddagspasset - en studie i processer

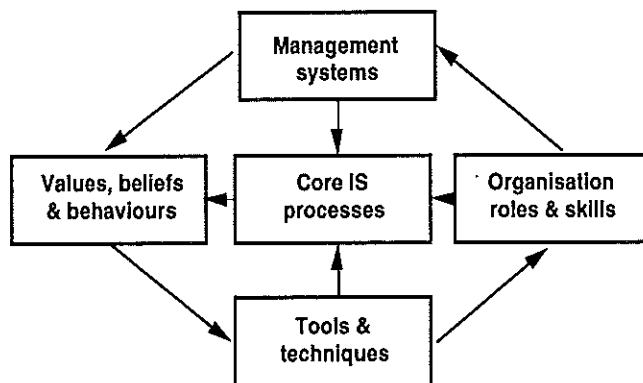
CSC gav ett bredare perspektiv på processer genom att se på helheten för en IS-organisation. Från en enkät bland europeiska datachefer, gjord 1995, noterades att den viktigaste punkten var att skapa applikationer som gick tvärs igenom verksamhetens olika funktioner, d v s processrelaterade applikationer. Näst viktigast ansågs utvecklingen av medarbetarna inom IS vara. Bland de aktuella teknologierna ansågs client/server vara viktigast, följt av dokument - och ärendehantering.

Själva processerna - en kundrelation

När CSC kom in på själva processerna så relaterades dessa till vilken roll IS-organisationen vill (och får) spela med sina kunder, *provider-partner-pervasive*. Eftersom Volvo Data vill vara partner med koncernens affärsområden så blir processerna i en sådan relation mycket inriktade på leveranser till kunderna. Snabbhet i leveranserna är av

avgörande betydelse. Partnerskap värderas också mycket i relationer varför samverkan med kunderna blir än viktigare.

Även omhändertagandet av ny teknologi är mycket viktigt i partnerrollen och CSC rekommenderade en egen process för denna verksamhet.

Kärnprocesser - en modell

CSC visade också på en modell, *diamanten*, där kärnprocesserna omgavs av fyra områden. Man tryckte på vikten av att alla dessa var i harmoni och skulle stödja kärnprocesserna. De fyra områdena är:

- ledningssystem
- attityder och värderingar
- metoder, tekniker och verktyg
- organisation, roller och kompetens

En intressant fundering blir ju vad vi på Volvo Data skall ha i respektive ruta. Hur ser vår modell ut?

Norska Televerket

På förmiddagen hanns även med en genomgång av hur norska Televerkets dataenhet arbetar med sin övergång till en ny affärsmodell. Deras situation var inte densamma som vår men det var ändå mycket intressant att höra med vilken kraft förändringarna skedde. Bolaget fokuserade mycket på produktivitetsförbättringar, vilket naturligtvis alltid är intressant, men inte är huvudfokus på Volvo Data.

Eftermiddagspasset - en studie i grupp

På eftermiddagen fortsatte enhetscheferna och företagsledningen med några gruppövningar. Den första berörde vilka huvudprocesser Volvo Data skall ha. CSC hade ett grundförslag på fem huvudprocesser i en partnerroll men detta kan variera mellan olika bolag beroende på deras aktuella situation. Arbetsgrupperna lade till några men behöll grundstommen. Detta grovförslag får nu utgöra indata till processprojektet i BIPP.

Den andra övningen berörde förändringsarbete i vidare bemärkelse och Volvo Datas erfarenheter av detta, samt beredskap inför BIPP. De flesta var överens om att vi bör göra visst grundarbete först, där avdelningsbesöken av 2 x Göran är en bit.

Tack till alla som svarade på enkäterna och för de många och bra kommentererna!

Kontentan av eftermiddagen var att vi behöver mer diskussioner så att vi får en gemensam målbild innan vi startar! Notera också att Volvo Data inte har beslutat om vi skall arbeta vidare med CSC i denna fråga eller ej.

Göran Claesson/Björn Lindström

Indiska programmerare

ADF är en stordatorprodukt som ingår i ett antal system på Volvo, bl a i VIKOS på Volvo Data. Nu skall ADF-delarna av VIKOS konverteras till Windows med hjälp av indiska programmerare.

Det är VIKOS on-line som nu skrivs om. Konverteringen omfattas totalt av ca 80 bilder i ADF. I stället skall vi få en PC/Windows-applikation, skriven i SQLWindows. Det är styrdatabasregistren i VIKOS med uppdatering av uppdragskoder, produkter, kunder etc som berörs. Även den manuella faktureringen och arbetsrapporteringssystemet ingår.

Som kapacitetsläget är just nu, har vi ingen möjlighet att själva göra denna konvertering. IBM har sedan länge avannonserat ADF och det finns inte längre något stöd för produkten. En omskrivning är därför nödvändig.

Arbetet kommer att genomföras i två steg. Först tages en prototyp fram. Den baseras på en avgränsad del av Vikos och planeras bli genomförd på ca 8 veckor. Efter godkännande av prototypen påbörjas den stora konverteringen, som genomförs av programmerare i Bombay.

Tester och verifiering planeras till augusti -96 och installationen till början av september.

För pilotdelen är två konsulter på plats här i Göteborg:

M.V.S. Reddy som är stordatorspecialist (!) och

Hitech Parekh som är PC-specialist.

De bor på Botellet i Lundby och åker buss (29) till arbetsplatsen på 2340, HD2N.

Projektledare för projektet är Berith Nygren. Som koordinator och kontakt mot Indien fungerar Tuve Holmberg från Assistia.

Om detta fungerar bra kan det finnas fler konverteringsuppdrag. ADF finns på fler ställen. Så vi följer detta speciella projekt med extra intresse!

Kort om Larsen & Toubro

Det är en stor industri- och ingenjörskoncern och ett av Indiens fem största företag inom den privata sektorn, med en omsättning på 600 miljoner USD.

Kort om Assistia

Assistia har kunskap och erfarenhet inom områden som Projektering av Informationssystem, Projektledning, Projektgenomförande, Konstruktion av Informationssystem i Indien.

Holger Lissvall

Den indiska firman heter Larsen & Toubro Ltd. Assistia AB i Sverige är svensk representant och förmedlare av resurserna.

Nytt Säkerhetsråd

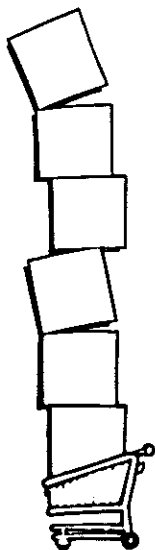
Ett nytt säkerhetsråd för Volvo Data har bildats och har haft sitt första möte den 29 januari 1996. Säkerhetsrådet kommer att träffas fyra gånger per år.

Mål för Volvo Datas säkerhetsråd

“Inom Volvo Data skall eftersträvas en säker och störningsfri verksamhet. Detta skall uppnås genom säkerhetsskydd för människor och övriga tillgångar, som egendom, information, kunskap och goodwill mot skada till följd av brottslig verksamhet och händelser av säkerhetshotande karaktär”.

Med säkerhetsskydd avses:

- Åtgärder för att skydda människor och övriga tillgångar inom företaget (t ex nödutgångar, nödbelysning, släckutrustning, skalskydd, stöldmärkning, säkerhetssystem).
- Åtgärder för att hindra sekretessbelagd information att komma till obehörigas kännedom (t ex kunders nya produktprogram, affärsförhandlingar, känsliga avtal, nyrekrytering).
- Åtgärder för att i övrigt förhindra händelser av säkerhetshotande karaktär (t ex ekonomiska transaktioner, strategiska/operativa planer).

Säkerhetsrådets mål är att förstärka och förankra säkerhetsarbetet genom sin medverkan enligt följande:

- Övergripande analys av resultat från säkerhetsrevisioner, säkerhetsstörningar och externa jämförelser samt fastställa nödvändiga åtgärdsaktiviteter.
- Fastställa åtgärdsprogram för nytillkomna säkerhetsrelaterade områden.
- Fastställa utarbetade säkerhetsrevisionsplaner.
- Säkerställa att beslutade säkerhetsåtgärder blir förankrade inom Volvo Data-gruppen och hos berörda kunder.
- Följa upp fastställda åtgärdsprogram.
- Följa upp att Säkerhetsrevisionsplanen följs.

Dessa ingår i Säkerhetsrådet:

Göran Kling	Ordförande
Tomas Svensson	Drift Volvo Data Göteborg
Conny Blessner	Teknik Volvo Data
Ulla-Britt Börjesson	Dataenheter övriga Sverige
Roland Linderöth	Dataenheter utlandet
Ronny Westher	Systemutveckling/förvaltning Göteborg
Anita Vagelin	Marknadsutveckling
Sune Johansson	Säkerhetsstaben
Ulf Linnarsson	Stab drift Volvo Data Gbg/Sekreterare

Sune Johansson

Memo till växeln

Växeln erbjuder nu Volvo Datas abonnenter i Göteborg två nya telefontjänster. Övriga företag i Göteborg kommer att få samma möjligheter efterhand.

Kerstin Löfstedt från telefonväxeln berättar här om möjligheterna att koppla mellan Memo och växels hänvisningssystem.

"Vi vill börja på Volvo Data för att testa och fånga upp eventuella problem med att använda dessa funktioner. Vi är därför tacksamma för synpunkter, förslag på förbättringar, problem ni upplevt m m, till växels kundtjänst, tel 68050, eller memo VD.VXLINFO", säger Kerstin.

Hänvisa telefonen via memo

Som abonnent i Volvos 59-, 66-, och 765-växlar i Göteborg kan du stänga av (hänvisa) din telefon via Memo samt även lämna ett meddelande till telefonisterna.

För att kunna hänvisa telefonen skall memot skickas från ett personligt memoid. Det krävs också att ditt anställningsnummer och memoid är registrerade i telefonväxels abonnentregister.

Använd memot *Hänvisning av telefon via memo*, som finns i anslagstavlan VDTELE. Där finns också ett instruktionsmemo. Hänvisningen fungerar på samma sätt som när du knappar in frånvaro på din telefon, d v s externa samtal kopplas till telefonist, interna samtal får svar av taldatorn, *Johanna*.

Du kan skriva ett meddelande, t ex hänvisa till en annan person eller ange var du kan nås. Detta meddelande ser telefonisterna när din telefon är hänvisad och någon ringer dig från en extern telefon.

Meddelande från telefonist

Telefonisterna som betjänar 59-, 66-, och 765-växlarna i Göteborg tar idag hand om ett ökande antal personliga meddelanden till abonnenterna. Vi kommer nu huvudsakligen att förmedla sådana meddelanden via memo direkt från vårt hänvisningssystem.

För att du skall få meddelanden, måste din brevlåda vara tillgänglig, d v s inte full. Du måste också komma ihåg att meddela när du ändrar ditt memoid, liksom andra abonnentuppgifter.

Använd memo *Katalogändring*, som finns i anslagstavlan VDTELE.

Meddelanden du får på detta sätt heter Tele MEMO. När du plockar upp memot, tryck F5 för att spara det och sedan F3 för att kvittera meddelandet. Då ser växelfonisten att du tagit emot meddelandet. Alla ivägsända meddelanden som inte kvitterats, rensas bort efter en tid.

Kerstin Löfstedt

Mer information och instruktioner till dessa nya funktioner finns i anslagstavlan VDTELE fr o m 960216.

Memo-rutan

Tips för god memoanvändning

Begränsad radbredd till bl a Minicall

Anledningen till att vi tar upp detta är att många användare har problem med att skicka memo till minicall, bl a för att de inte vet hur man ändrar radbredden i memot.

Hur ändrar man radbredd?

Ibland får vi memon som har större radbredd än vad som syns på skärmen. För att få det läsbart kan du direkt i memot ange:

- Kommando: **Rad**
- Välj: **1**, Radbredd
- Fyll i värde mellan 32 och 255, lämpligen **66**

Det finns inte någon standard för vilken radbredd som generellt skall användas. En rekommendation till **66 tecken per rad** är utfärdad och man bör ej överskrida 69 tecken per rad.

Automatisk eftersändning

Du vet väl att du kan eftersända - eller med vårt interna fikonspråk: 'autoforwardera' - dina memon från en brevlåda till en annan? Det kan vara användbart bl a för servicelådor som man ej vill bevaka eller när du är bortrest.

Hur eftersänder man?

- Kommando: **PRO**, som i Profil, användarprofilen visas
- Välj: **F10**, Åtgärder
- Välj: **8**, Eftersändningsadress
- Skriv eftersändningsadressen som ett Memo-ID
- Uppdatera med **F3**

Några saker att tänka på:

1. Memon som skickats till en låda med eftersändning ändrar inte status. Avsändaren måste således expandera memot för att se om det är läst.
2. Besked ('notify') i ett eftersänt memo-id visas ej för den som skickar dit. Däremot visas de besked som ligger i det id memot slussas vidare till.
3. Memon i stadie 'formaterat' slussas ej vidare utan stannar i det eftersända id't.

Vid sändning av memo till minicall/ personsökare får radbredden max ha 69 tecken.

Nyanställda

Nya ansikten på 2620, CAE/PDM

Anders Brorsson har anställts som System manager för CATIA/UNIX tjänsten fr o m Aug -95. Anders kommer närmast från IVF, Institutet för Verkstadsteknisk Forskning.

Stefan Lindahl, arbetar med PDM-projektet och är anställd fr o m Jan -96. Stefan är nyexaminerad från Datalinjen, Lunds Tekniska Högskola.

Peter Nilsson, anställd som VD-trainee sedan Sept -95. Peter arbetar också med PDM-projektet.

Kvinnlig fägring på 2900, Marknadsstöd

Åsa Ling är nyanställd som marknadsstöd inom funktionen marknadsekonomi.

Fler nya ansikten

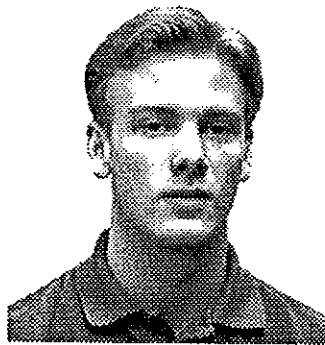
Detlev Deninger 2120, Driftteknik

LECS/UNIX har anställts som System Manager och kommer att arbeta med den nya Novell-baserade PC/LAN-miljön CLASS. Detlev kommer närmast från en konsultfirma i Offenburg, Tyskland

Mikael Olsson 2120, Driftteknik

LECS/UNIX har anställts som System Manager och kommer att också att arbeta med den nya Novell-baserade PC/LAN-miljön CLASS. Mikael är Novell Authorized CNE.

Nya befattningar

Jan Ahlberg har utsetts till chef för **2160, Datordrift**. Jan har arbetat som t f chef på 2160 sedan våren -95. Här berättar han lite om sin avdelning: – "Avd 2160 sköter övervakningen av Volvo Datas drift i Göteborg. Vi är på plats 24 timmar om dygnet alla dagar på året. Nio övervakare är fördelade på tre veckoskift. På helgerna tar det fem man starka helgskiftet över. Vi tar även hand om **Helpdesk-funktionen**, då ordinarie Helpdesk ej är på plats, d v s under icke ordinarie kontorstid".

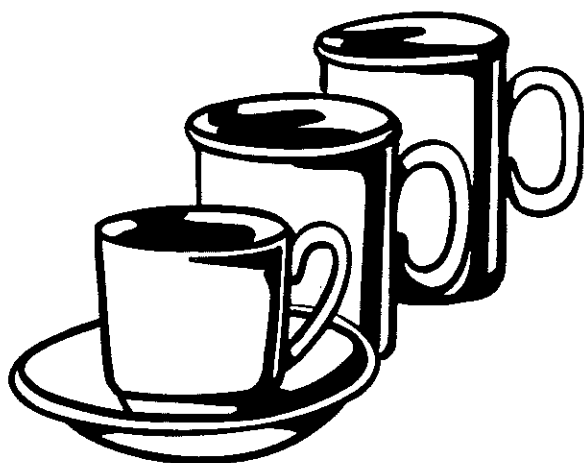
Claes Larkö har utsetts till chef för **2210. Strategi och arkitektur**. Claes arbetade tidigare på 2720 och har ingått i Vadis-projektet som ADB-projektledare. Avd 2210 arbetar i samarbete med VCC, VTC och övriga Volvobolag med att utveckla och dokumentera policies och arkitekturer för IS/IT.

Vad gör du med brickan?

Det finns nu en fastlagd rutin om hur vi i fortsättningen hanterar kaffebrickor, kannor m m från EDDO i Göteborg. Detta är för att kunna hålla snyggt i konferensrum och korridorer.

Så här går det till:

VAK

- Eddo-Varianten levererar kaffet till det konferensrum som det är beställt till på vanligt sätt.
- När man är klar ansvarar beställaren för att bricka, kannor m m, ställs in på köks bänken i närmaste pausrum i HD och HC.
- Skräp kastas i papperskorg.
- Eddo hämtar upp brickorna från paus rummen för transport till Varianten varje dag.

DA-huset

- Eddo-Busstop levererar kaffet till receptionen DABV, på ett speciellt bord utanför Delfinen.
- Beställaren ansvarar även här för att brickor, kannor m m återlämnas till detta bord när man ätit färdigt.
- Eddo transporterar tillbaka till Busstop.

Konferensrummen skall lämnas i det skick man förväntar sig finna dem i, när man själv kommer dit. Tavlor och bord avtorkade, stolar på plats etc.

Kollegerna vid Volvo Data i Skövde, Köping och Eskilstuna har lokala rutiner.

Thomas Nilsson
Inköp

Seminarium

För att öka förståelsen och vår kunskap om förvaltningsproblematiken arrangeras ett intressant och högaktuellt seminarium i ämnet - Förvaltning av Applikationssystem.

Seminariet är främst riktat till systemförvaltare inom Volvo Data och deras kunder samt intresserade från hela Volvokoncernen. Det äger rum i Skövde den 13 mars och i Göteborg (Volvohallen) den 14 mars 1996. I Skövde kommer det att vara en något kortare agenda än i Göteborg.

Det är externa föredragshållare denna gång. En forskare inom systemförvaltning och två personer från Telias kundförtroendeförvaltning.

Bakom arrangemanget står Volvo Data, Tjänsteplanering.

Ett reportage från seminariet i Volvohallen planeras i nästa nummer av Infobladet.

Anita Svensson

Våra mötestider!

Ni vet väl att det finns en memosammanställning över flertalet lednings- och informationsmöten i anslagstavlan VDAU under VDINFO.

Av rationella skäl distribueras sammanställningen separat endast till Volvo Datas chefer.

2060 Håkan Hermansson

Varning!

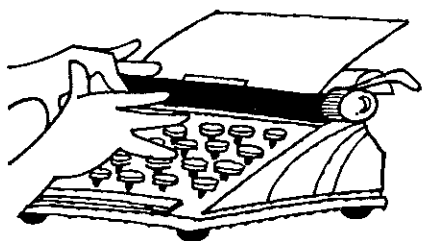
Efter en lugn period på flera år har **stöld** förekommit i kapprummen både i DA och VAK. Detta är naturligtvis mycket beklagligt!

Vi måste därför uppmana alla att inte lämna värdesaker obebakade i kapprummen eller på arbetsplatsen!

2010 Säkerhet

Konsten att skriva begripligt

Jag begriper det inte. Jag förstår det helt enkelt inte. Är jag dum, nej inte speciellt, men det är orden, språket, som överstiger min förmåga. Gu' hjälpe mig, det handlar om att köpa ett hus. Och brev från säljarens advokat. Det ena efter det andra. Frågor om det eller det. Papper på allt från skorsten till källare.

Okey, jag är med på att det ska vara ordentligt, men varför i herrans namn kan han inte skriva så att jag förstår. Sätta punkt och komma och använda ord som existerar i vanligt talspråk. Han får mig att känna mig som lill-flicka i skolbänken. Nästan litet skyldig. Som om jag inte läst läxan ordentligt.

— Vad menar han, undrar jag gång på gång och ber mäklaren tolka. Förklara för mig. Och mäklaren, som är inne i branschen, förklarar och förklarar. Ibland får jag en känsla av att även jag borde ha en advokat. Eller kanske en lärare, som med ordbok i hand kan gå igenom mening efter mening med mig.

Fackspråk är bra – för dem som kan det

Vi tog i första numret av ordbehandlaren upp **fackord** och hur viktigt det var att förklara orden när de används.

I detta nummer tar jag åter upp **fackord**. Det är ord som blir fler i takt med den ökande specialiseringen och snabba utvecklingen i samhället.

Hotet från 'svengelskan'

För svensken tycks varje ord med främmande prägel ha en oemotståndlig lockelse. Till denna kommer sedan en olycklig benägenhet att behandla allt främmande språk gods som engelska. Det allvarliga tycks ofta vara att varken kunskaperna i engelska eller i svenska räcker till för att åstadkomma en vettig information. Det blir svengelska av det hela. Och det är inte riktigt bra.

När det fiffiga ordet *svengelska* myntades för tjugotalet år sedan, avsåg det skämtsamt en svenska som blandades med lite för många misshandlade engelska ord. Idag är svengelskan en språkart som griper djupare in. Böjnings-, stavnings- och uttalsfelen har blivit flera, och själva satsbyggnaden påverkas. Det är oförlåtligt med slapp svengelska av typen *maila iväg, printa ut, supporta eller customiserade kretsar*. Det finns fler exempel: *formatterat, training, implementera, control och konsistent*. Varje yrkesgrupp, vetenskapsgren eller arbetsplats, t ex Volvo Data, utvecklar också sin egen fackjargong, som är en blandning

Lika osvensk är konstruktionen 'kommer glömma dig' som är en anglicism.

av fackord, modeord och främmande ord. Ta t ex ordet *softvara*, mjukvara eller programvara borde väl passa bättre!?

I vissa fall bör dock de engelska orden lämnas orörda. Exempelvis kan väl inarbetade engelska facktermer eller fackord ibland vara tydligare för en läsekrets av fackmän, t ex inom Volvo Data, än motsvarande svenska ord. Som exempel kan nämnas *Client/Server* - det översätter vi inte!

Fackord behövs kolleger emellan. De gör kommunikationen enklare för dem som arbetar med samma sak och har samma språk. De gör dessutom att vi känner en viss gemenskap: vi är en del av den familj som t ex använder och är intresserade av tekniska prylar på arbetet. Samma känsla av gruppstillhörighet finner vi hos vissa ungdomar som kommunicerar via gutturala uttryck av typen: "Ådå sa hamba å jaba..." All övrig jämförelse kan lämnas därhän. Det behövs för att de på ett rationellt sätt ska kunna kommunicera med varandra.

Var modern — även om du är äldre

Hur är det med dina rapporter? Du skriver väl *får* i stället för *erhåller*, *undersöks* i stället för *undersökes*, *tas ut* i stället *uttages*? Förläng inte orden med en förstavelse. Skriv *främja* (inte *befrämja*), *behålla* (inte *bibehålla*), *hyra* (inte *förhyra*), *hindra* (inte *förhindra*), *skapa* (inte *tillskapa*), *betala* (inte *utbetala*), *finnas* (inte *återfinnas*).

Du vill väl inte att du och Volvo Data ska framstå som om ni inte längre hänger med i utvecklingen?

Men inte alltför modern

Titta närmare på dina standardformuleringar i t ex dokument eller varför inte i memo! Där finns väl inga ålderdomliga och stela ord som *änskönt*, *å*, *varest*, *städse*, *påkalla*, *ombesörja*, *oaktat*, *härom*, *huruvida*, *förete*, *förevarande*, *föreliggande*, *erforderlig*, *enär*, *envar*, *därvid*, *därjämte*, *därest*, *biträde*, *besitta*, *bekomma*, *gångse*, *åliggande*, *framgent*, *delgiva*, *beständig*?

De som är äldre (man är självklart inte äldre än man känner sig) stannar upp i läsningen vid särskrivning av sammansatta ord: *veckodag* i stället för *veckodag*, *tangent bords funktionen* i stället för *tangentbordsfunktionen*, *polis kontroll plats* i tre ord stället för ett. Särskrivning är en skrivform i engelskan. På engelska går det nämligen inte att bilda nya ord genom sammansättning, enda möjligheten är särskrivning. På svenska är det däremot fel att rada särskrivna substantiv efter varandra, eftersom det är en syntaktisk konstruktion som är okänd i svenskan. Ett tips för den som tycker en sammanskrivning blir för lång och svårtolkad är att sätta bindestreck mellan sammansättningsleden.

Anita Svensson

Ny sorts duell

Min favorit, Ingemar Unge, får avsluta med sin förklaring på 'hur man spelar rysk roulett med en telefon'.

EN DAG: Hittade åter dagboken. Låg under en lapp med texten: "Minneslista. Glöm inte att köpa ny dagbok" Ringde tandläkaren. Gav honom en signal. Tydligt inte där. Beslöt skriva. Ringde för att få adressen. Han svarade inte. Beslöt göra film om den där bussolyckan i Norge.

EN DAG TILL: Läste i horoskop att allt skulle gå mig väl i tänderna. Ett fel som var ett Guds finger. Beslöt ringa tandläkaren och ge honom två signaler. Ohyggligt spännande. Han svarade inte. Letade efter minneslistan för att stryka det där med dagboken.

EN ANNAN DAG: Hörde talas om en kille som ringde på sin tandläkares porttelefon för att liksom öva sig. Han gjorde det före åtta för att ingen skulle svara. Mycket dumt experiment. Sköterskan anlände i samma ögonblick och sa att då kan jag öppna för herr Y. "Kan vi göra sällskap in". Omöjligt fly! Stackars fan. Bättre med ensignalsmetoden.

LJUS DAG: Trevligt med sol. Tittade ut för att se om det var några lik i parken. Hade hört hund yla hela natten. Ingenting syntes. Beslöt göra film av Smygehutt-morden. Ringde ett av offrens mostrar och meddelade detta. Steg upp mitt i natten och ringde till tandläkaren. Fjorton signaler. Nytt rekord.

VANLIG DAG: Bantade efter frukost ända till lunch. Nytt personligt. Ringde nummerbyrån för att fråga efter mitt eget nummer. Älskar när de frågar: "Varifrån ringer ni"? och sekunden senare får lämna samma nummer till mig.

MÖRK DAG: Ringde till taxi. Satt och lyssnade i fjorton minuter och när jag kom fram så sa jag: "Ursäkta, då måste jag ha fått fel nummer" och la på. Avundas Vittnet som gjort samma sak med Tellemar. Att inte han heter Telemar. Beslöt göra film om Svinstamassakern

ORDINÄR DAG: Beslöt mig för att motionera lite men kunde inte få igång bilen. Sprang lite längs tunnelbanan i stället. Blev svettig. Återvände hem. Vattnet var avstängt. Ingen dusch. Ringde till sjukkassan. Ingen svarade. Det är väl flunsan. Ringde Troell och föreslog honom att göra en film om Vilgot Sjöman. Han påstod att någon annan regissör redan nappat på ämnet, men visste inte vilken.

FIN DAG: Ringde nummerbyrån och frågade efter numret till nummerbyrån. De frågade varifrån jag ringde och jag svarade nittio hundrafyrtio. Skrev på en lapp "Upplysningar om veckans pausfågel kan fås hos fröken Uv". Vet små barn att ur är det samma som klocka?

HALVBRA DAG: Hittade minneslistan, där det stod: "Köpa nya minneslistor". Sen tog pennan slut. Duellerade med A, en sorts rysk roulett. Ohyggligt spännande. Sekonderna svimmade flera gånger. Det går till så att man ringer varannan gång till sin respektive tandläkare och låter först en, sedan två, sedan tre och så vidare signaler gå fram. Jag vann. Han kom fram till sin. Det blir halv elva nu på fredag.

Semestertider

Håll ut! Snart är det semester. Redan om fem månader är sommaren och värmen här och även vår semester. Flera orter är klara med förläggningen av sina semesterperioder och när produktionen håller stängt.

Denna information och ytterligare detaljer var införd i Volvo NU, Nr 2-96. Här är en sammanfattning:

Göteborg: Lastvagnar och övriga bolag har en huvudperiod för semester vecka 27 till vecka 30.

PV i Göteborg har sin semester förlagd från vecka 27 till 32.

Skövde: Personvagnar stänger helt veckorna 29 och 30.

Lastvagnar stänger vecka 28-29.

Köping: Personvagnar har sin semester mellan vecka 27 till 32.

Lastvagnar i Köping stänger vecka 28 till 29.

En historia ur 'verkliga livet'

Sekelskiftet eller millenniumskiftet börjar redan nu ställa till problem. Vi som trodde att det var fyra år kvar att rätta till datumproblematiken förstår att så är inte fallet, när vi läst följande lilla tankeväckande historia av Björn Lindström.

Näst sista veckan i januari fick jag ett nytt bensinkort till tjänstebilen via posten. Det gamla kortet hade *bäst före datum* 96-01, d v s kortet var bara giltigt ytterligare ett par dagar. Jag hade tänkt att klippa sönder det snart ogiltiga kortet, men ville för säkerhets skull kolla om det nya kortet fungerade.

Samma dag skulle jag tanka bilen efter arbetet. Jag stoppade in det nya kortet i läsaren och slog in koden. Ett ögonblick senare spottades kortet ut med texten 'Kortet för gammalt', lysande i displayen. När jag tittade på kortet upptäckte jag, att nytt *bäst före datum* var 00-01, alltså i januari år 2000. Eftersom 0001 bevisligen är lägre än 9601 hade testen i programmet fungerat, men kanske inte fullt ut som avsetts.

Nu hoppas jag att få ett nytt kort innan den första februari, helst med *bäst före datum* 99-12, om man nu inte hinner ändra den felaktiga programkoden före 1996-02-01.

Kanske vi på Volvo Data förvaltar system där detta problem kan uppstå tidigare än vi tror?

Björn Lindström

